

## Pensions Committee 24.9.2009

### Eläkkeet ja solvenssi

Solvenssiryhmä esitteli tekemänsä muistioloannon, joka käsitteli eläkkeiden turvaamista pääasiassa ammatillisissa lisäeläkkeistä tarjoavissa laitoksissa (IORP:eissa), mutta myös yleisesti. Muistio on tarkoitettu esitellä GC:n kantana solvenssisäätöjen harmonisoinnista EU:ssa sekä käynnissä olleeseen keskusteluun solvenssi II ulottamisesta koskemaan myös IORP:eja. Aikaa viilaukselle on vuoden loppuun, kokouksen jälkeen jäsenyhdistykset saivat kommenttipyyntöä, määrä aika 14.10. mennessä. Muistio kommenttipyyntöineen on välitetty solvenssiryhmälle ja työeläkeaktuaareille. Muistio todettiin kokouksessa ansiokkaaksi, mutta toki viilattavaa löytyy. Muistio tiivistettynä:

- Tausta: pankeille ja vakuutusyhtiöille on EU-tasoiset vakavaraisuusvaatimukset, eläkelaitoksille ei, vaikka kantavat saman tyypisiä riskejä
- Todetaan, että eläkelaitokset kantavat saman tyypisiä riskejä kuin vakuutusyhtiöt, mutta eri maissa eläketuotteet ja -systemit ovat erilaisia ja siten myös riskinkantomekanismit ovat erilaisia (mm. eläkkeiden indeksointi, eläke-etujen ehdollisuus, rahoittajien lisämaksut). Erilaisuuden taustalla on mm. työvoima-, sosiaali- ja verolainsäädäntö. -> Ylhäältä annettu yhtenäinen sääntely koko EU:n alueella nähdään järjestettäväksi. Sääntelyn tulisi olla joustavampaa ja periaatteisiin perustuvaa, jolloin se olisi helpommin toteutettavissa.
- Tavoitteena antaa korkea turvaavuus eläkkeille (minimoida riski, täydellinen turvaavuus vapaaehtoisissa järjestelmissä nähtiin illuusioksi), kuitenkin järkevillä kustannuksilla rahoittajille. Turvaavuudessa pitäisi myös keskittyä muuhunkin kuin vain maksukykyyn. Lähes kaikissa maissa parannettavaa olisi systemien läpinäkyvyydessä sekä suhdanteet huomioivassa toiminnassa (counter-cyclical). Varsinkin esittelyn jälkeen painotettiin paljon, että järjestelmän jäsenten tulisi olla tietoisia eduistaan sekä riskeistä, mitä järjestelmä kantaa ja mitä jäsenten kohdalla voi realisoitua.
- Ehdotus mahdolliseksi kehikoksi: neuvosto ja parlamenttitasolla annettaisiin kehikon peruseriaatteet kunnioittaen subsidiarity-periaatetta, ohjeet ja selitykset näiden periaatteiden saavuttamiseksi käytännössä tulisivat komissiolta ja CEIOPS:lta (tai sen korvaajalta), kansallisella tasolla (lainsäädäntö, valvonta, yksittäiset rahoittajat) olisi oikeus päättää sopivista tavoista ja yksityiskohdista, joilla yllä annetut periaatteet saavutetaan heidän järjestelmässään.
- Ehdotuksia tärkeimmiksi toimiksi, joilla eläkkeiden turvaavuutta voitaisiin parantaa:
  - verrata eri maiden nykyisiä tapoja, löytää parhaat käytännöt ja heikkoudet
  - korjata heikkouksia, joita on havaittu valvonnassa
  - suunnitella uusi tai oleellisesti uudistettu standardi EU tasolla, tehtävä huolellisesti ja kaikki näkökannat huomioiden
  - ymmärtää ja kunnioittaa järjestelmien erilaisuuksia kansallisia tavoitteita ja sitä kautta ymmärtää EU tasoisten kvantitatiivisten sääntöjen hankaluus ja kvalitatiivisten periaatteiden parempi toimivuus

### Kuulumiset IAA:n pensions and employee benefits committeeelta

Esko K. kertoi, mitä IAA:ssa on puuhailtu eläkkeiden parissa tilinpäätöslaskennan kulmasta. IAS 19 tullee 2011 koskemaan vakuutus sopimuksia. Koska sääntöjen noudattamisessa pitää olla johdonmukaisia, IAA:n päämäärä on selvittää, missä kohdin vakuutus sopimukset ja eläkelupaukset ovat samanlaisia eli onko perusteita samoille säännöksille vai erilaisille.

Kokouksessa esitettiin erilaisuutta puoltavia kommentteja, esim. tuotto-odotukset ja sopimussuhteet ovat erilaisia eläkkeissä ja vakuutuksessa sekä tämä kaikkeen yhtenäistämiseen perusteluna oleva asia, että eläkejärjestelmiä on hyvin erilaisia.

### **Kuulumiset Euroopan eläkefoorumilta**

- Siirrettävyyss-direktiivin valmistelu ei ole edennyt pariin vuoteen mihinkään
- Finanssikriisin vaikutuksesta pyritään kehittämään riskinjakamistekniikoita, vaikkakin direktiivi Työntekijöiden suoja työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa on hyvin implementoitu ja sitä kautta jo parantanut työntekijöiden suojaa

### **Kuulumiset kuolevuus-työryhmältä**

Ei ihmeempää uutta. Todettiin, että IAA:ssa tutkitaan edelleen kuolevuusmalleja ja pyritään löytämään yhteneväisyyksiä eri maiden malleista ja mahdollisuutta kehittää niitä yhtenäisempään suuntaan, sillä vaikka kuolevuudessa onkin eroja maanosien ja maiden välillä, kuolevuuden kehityssuunta on kuitenkin sama.

### **Aktuaaristandardit (agendan ulkopuolelta)**

Chris Daykin esitteli työryhmän raporttia, joka lähetetään CEIOPSille GC:n kantana. Freedoms and Professionalism Committeessa asiaa on käsitelty tarkemmin (Esko kertonutkin asiasta), mutta tässä, mitä PC:ssä asiasta kerrottiin/keskusteltiin:

- Lähtökohtana Solvenssi II direktiivin artikla 47
- Tarvitaan muitakin kuin teknisiä standardeja: eettiset, johtamiseen liittyvät, laadulliset sekä tiedonantoon liittyvät standardit
- GC voisi implementoida standardit jäsenkuntaansa pitämällä niitä kaikkien jäsenyhdistyksiensä jäsenien ammattivaatimuksina. CEIOPS:n täytyisi kuitenkin hyväksyä standardit ja edellyttää niiden noudattamista, jotta ne ulottuisivat myös niille aktuaareille, jotka eivät ole kansallisten yhdistysten jäseniä
- CEIOPS ilmeisesti haluaisi yhtenäiset standardit, GC voisi hyväksyä joitakin kansallisia tai esim. eläkesektorilla voisi olla jotain omia

### **Kuulumiset maksuperusteiset järjestelmät -työryhmältä**

Esiteltiin työryhmän raporttiluonnos, joka on tarkoitettu muillekin kuin vain aktuaareille. Täten raportti on pyritty kirjoittamaan yleiskielellä. Raportti kuvaa eläkejärjestelyissä mukana olevien jäsenten riskejä ja miten niitä voitaisiin pienentää. Tiivistelmä raportista:

- Suurimmiksi riskeiksi todettiin maksuista kertyneiden varojen sijoittaminen, oletettu elinaika eläkkeellä sekä inflaatio. Keinoja pienentää riskiä:
  - rakentaa alusta asti realistiset odotukset sijoitustuotoille
  - yleinen ajatus ko. järjestelmien osalta on, että ajoitusriski liittyy juuri eläkkeelle jäämishetkeen ja jos silloin varojen arvo on alhaalla. Portfolion vaihto tuottavammasta vähemmän riskilliseen ei tarvitse tapahtua ko. hetkellä, vaan sen voi ajoittaa toisin
  - myöhentää eläkkeelle siirtymistä

- annualisoida ainakin osa rahastosta
- linkittää elinkorko inflaatioon tai sijoituksiin
- On tärkeää saada päättäjät huolehtimaan siitä, että järjestelmien jäsenet ovat riittävän tietoisia tuotteista ja niiden riskeistä. Varsinkin pitkäikäisyysriskin painottamine on tärkeää, sillä siihen on yleisesti varauduttu huonosti

### **Information exchange**

- Irlannissa ollut väljät solvenssivaatimukset -> finanssikriisi aiheuttanut suuria ongelmia -> uudistuksia tulossa, suurimpana se, että lainsäätäjällä olisi mahdollisuus alentaa jo sovittuja etuuksia
- Monissa maissa on annettu eläkerahastoille kriisistä "toipumisaikaa" (eli vakavaraisuus- ja/tai katesäännöksiä helpotettu), esim. Iso-Britanniassa on päätetty katsoa 8-10 vuoden päästä, missä tilassa rahastot silloin ovat
- Puolassa maksuperusteinen järjestelmä aloitettu 1999, siitä asti mukana olleiden rahastot nyt melkein 2 kertaa maksujen verran, myöhemmin tulleilla rahastot ovat suuruusluokkaa maksut + inflaatio
- Ranskassa ajatellaan yleisesti niin, että "ota eläke nyt, jos vain voit, sillä muutaman vuoden odottelu on uhkapeliä"